

ditores et præciosissima busta, p. ciubus honestis utilibus, et salutaribus, pbra, pestes et funeris sint R. eip. Quis bene natus non idignissime serat, saceroru[m] cõt[er]natoru[m] ex horu[m] autororu[m] cõt[er]nu[m] fœdâ sc̄i[ci]ta[re]t q[uod] cū ex sopheristru[m] ex barbaroru[m] h[ab]icium tenebris p[ro]digio a quadâ reru[m] et uerboru[m] farragine sint i[n]structi, nec populu[m] docet uera[r]a de religione p[ro]fessione, et spinis q[ui]bus d[icitur] oia exasperates, nullis dictio[n]is aut s[ecundu]m ornamen[t]is delectat, nec maioribus affe[ct]ibus ad uerâ pietatē i[n]flammat. Quibus eo minus ignoscendu[m] e[st] puto, quod cibis serere curijs et iudicis exclusa hodie uetus illa fori Romani d[icitur] facultas, ap[er]t[us] hos solos locu[m] h[ab]ere uideat, quodq[ue] ipsi in his rebus uer[er]ent, q[uod] nullu[m] ornamento[r] amplificationu[m], aut locoru[m] e[st]i[um] genus resp[on]uat. Haru[m] ego reru[m] cā, ut ad Quintilianni l[ocu]m aliquam facilitatis illecebra studio[rum] adolescentes iuitar[e], argumēta nra singulis capitibus p[ro]fixa. Sub incude reuocauit et ca[re]gatione plenioraq[ue] rursus typis excudi ad publicā utilitatē passus sum. Idq[ue] eo ficer[et] libetius, rogāte et multis p[ro]cibus p[er]ter ceteros à me cõt[er]nente Vascosano nro, huius academie typographo p[ro]stantissimo, cui i hoc g[ra]ne denegare q[uod]q[ue] magno[rum] inhumanu[m] iudicabā. Ea ē s[ecundu]m hois i arte typographica excellēs industria, i cōq[ue]dis uetus ex exemplis, cōferēdis et castigatis diligētia, i docto[r]is hoies, quoru[m] opa utit, liberalitas, i oes b[ea]uolētia, ut genero[rum] eius conatus nō adiuuare, studio[rum] honestissimo nō obseq[ue]ntia, nefas e[st] existimē. Hec ad te doctissimu[m] ho[me] p[ro] tua prudētia atq[ue] dignitate occupationu[m], magnitudine nimis fortasse multa, p[er] rei uero necessitate pauca admōdu[m] scribēda duxi; nō ut Q[uod] u[er]a, satis ex se iudicis sanis cōmedato, aliquā orōne nra cōmēdationē cōciliare, uerū vt q[ui] tu de restituenda perturbata disciplina ueterē, et certo tradendarū artiu[m] cōstituendo ordie, nō ita pride sensif[er]es, tibi i memoria reuocarē. Meminerā, n[on] te aī annū Regis sapientissimi humanissimi, atq[ue] oīum l[ib]raru[m] studiosissimi iussu id nō aīo solu[m] agitasse, ac usur passē sermōne, uerū et scriptis acutissimis mādauisse, et uehemēter ei placuisse pri[m]a d[icitur]criptionē tuā. Cūq[ue] authoritate et g[ra]m[mar]a tñm bodie ap[er]t illu[m] discēdi cupidissimu[m], q[ui] mortaliū nemo, ualecas, s[ecundu]m q[ui] recōditarū oīum artiu[m] cognitiōe, atq[ue] h[ab]sp[ec]tūl[ic]e loquētis clarissimus facile rectā uia qua ad eī puenē dū sit, tuis auspicijs alijs iudicari et p[er]scribi, et loco mota p[er]turbatq[ue] ueterē iustitiae d[icitur] rōnē in gradū et pristinā dignitatē reponi posse spauimus. Q[uod] ad rē e[st]gregie stabilitā dā, p[er] effet optādū a regia p[ro]uidētia et p[ro]tate, ut Critici prauis affectibus exuti, et disciplinis oīibus nō leuiter facti deligerent, q[ue] ne statu cū nutricis laſte errorē suggeste possemus, cōstitutā cū rōne formā retinerent, et ne i posterū libellorū nouorū pueritate depravari, extintu[n] nature igniculis possent i[co]nsiderati iuuenes, p[ro]uidēt. Nā quo[rum] h[ab]ent[ur] expti sumus f[ac]tul[os] plane cōfessores, q[ui] frugibus adhuc glādē atponūt, et de l[ib]ris n[on] aliter p[er] de coloribus c[on]ceti iudicāt, q[ui] aliquo iudicio p[ro]ditus diutius serat. Hec me uehemens iuādā rei l[ib]raria cura studiu[m]q[ue] i[co]pulit ut ad te scriberem, et ut simul opus ipm nra iudicia illustratiū mitterem, i signis cupiditas tibi signandi q[ui]l laboris i eo, uetus tū nouis exemplaria cōferendo, cū docti uiris cōcādo, q[ui]d[er] siōe digna notādo, obscura explicādo depravata reponendo et corrigendo, exhibauissimus. Nā cum oes docti certati tibi uelut A pollini Musarū choro p[ro]fidenti, q[ui]l merere hac eruditio[n]e et moribus, uerū quantū p[ro]nt deserat, multis ego beneficijs nec ijs uulgaribus a te affectus, ingratissimus sim oīum mortalium, nisi ali quo ingenij monumento, quanti te faciam, quantu[m]q[ue] tibi literē debant, apud omnes te statum relinquam.

M. FABII QUINTILIANI VITA.

M. F. Quintilianus Romæ natus est iugis consulibus, aut quo[rum] imperante Cesare, non legi. Verissima cōiectura adducor, ut fidē libri temporum nō habebā, ubi legitur. Quintilianus Calagura urbe Hispanie oriūdus. Nā M. Valerius Martialis Calaguritanus agri alumnus, cum Iberos memoria dignos suis epigrammatibus inserat, nullam de Quintiliiano mentionem facit, sed eum separatim cum ueneratione nominat,

Quintiliiane uage moderator sūme iuuentu[re], Gloria Romana Quintiliiane togæ. Et ipse dicit, se, cū effet adolescentulus cognouisse Domitiū Afrū, et Senecāq[ue] ambo sub Nerone periere. Seneca in lib. 6. Diuiso. Quintiliani declamatoris meminit, cuius adhuc extat multa declamatio[n]es acutæ et breues, styllo aliquātū remisit. Is auus fuit M. F. Quintiliani, q[ui] Romæ multis annis rhetorice cū summa laude docuit. Et ipse rursus Quintilianus mentionē facit p[ro]ris, q[ui] Causidicus fuit ap[er]t p[ri]ncipe. Neq[ue] notitia, neq[ue] g[ra]m[mar]a caruit. Domitianus. Cesaris nepotē cura ei delegata fuit. Declinatio[n]e eius castigatissima plenisimū testimonium C. Cælius assertus sub tali p[re]ceptore tm p[ro]secut, ut sui t[er]pis oratores facile superauerit. Duxit uxore ex nobili familia, ex qualib[et] oīo suscepitq[ue] acerbissima fatorū sorte i primo iuuentutis flore rapta fuit. Alterū ex liberis cū librū de causis corruptæ eloquētis edidisset, amissus postea cū rhetorices libros scriberet, Marcellū unicū parētis lumē ac solatiū rōgo dedit, festis et ipse felicis Senex suarū lachrymarū. Eius filioli ex alia (ut credo) uxore, Tuily egitis Roma[m] filia, genita nuptiis Novio Oeler, uiroclaro. Quo ipse deceperit, affirmar e[st] nō audeo, q[ui]m is q[ui] tradit, fide caret.